

навчання повинні гармонійно доповнювати навчально-методичний комплекс вчителя [3]. Використання цифрових засобів навчання передбачає обов'язкове виконання загально дидактичних вимог: науковості; послідовності викладу матеріалу; доступності; наочності; проблемності; системності розвиваючих, освітніх і виховних функцій. Застосування комп'ютерних технологій під час навчання не повинно бути самоціллю навчання. Виявлено методичні умови ефективного застосування комп'ютерних технологій на уроках хімії: домінування дидактичної мети, доцільність застосування цифрових засобів, проблемність навчання, усвідомленість виконуваних дій та знань, що здобуваються, короткочасність експерименту, варіативність застосування цифрових засобів. Встановлено, що організація самостійної пізнавальної діяльності учнів із застосуванням цифрових технологій можлива, якщо учні розуміють, як можна використовувати цифрові засоби для вивчення речовин та явищ; на вирішення виявленої проблеми. Педагогічний ефект досягається, коли навчальне дослідження проводиться у малих групах та завершується рефлексією, у ході якої учні усвідомлюють, яке знання вони набули і як. Вимога системності при використанні цифрових засобів навчання означає відповідність такого педагогічного процесу цілям, завданням навчання та виховання, можливість використання обраних комп'ютерних технологій в подальшому навчанні і самостійних заняттях [2].

Отже, використання комп'ютерних технологій в освітньому процесі не може бути довільним. Особливо за допомогою цифрових засобів навчання учні можуть проводити дослідження, експерименти, практичні та лабораторні роботи. Впровадження і застосування цифрових навчальних засобів у навчальному процесі школи є важливою дидактичною умовою формування особистісних якостей учнів.

Список використаних джерел

1. Зашивалова Е. Ю. Методика компьютерного обучения химии в основной школе: автореф. дисс. на соискание науч. степени канд. пед. наук: 13.00.02. Санкт-Петербург, 2000. 20 с.
2. Кулешова А. В., Овчаренко А. В. Особенности восприятия информации современными школьниками. *Вестник МГПУ*. 2018, № 2/25. С. 22–31.
3. Тукало М. Віртуальні інформаційні засоби для інтернет-підтримки навчального хімічного експерименту в профільній школі. *Наукові записки*. 2014. Випуск 6. С. 108–116.

Мірошник В. І.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ ВЧИТЕЛЕМ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я

Впровадження концепції здоров'ярозвивальних та здоров'язберігаючих технологій має на меті об'єднати основні напрямки діяльності освітньої установи відносно навчання, розвитку, збереження та зміцнення здоров'я учасників освітнього процесу.

Здоров'язберігаючі та здоров'ярозвивальні технології зазвичай включають: гідні умови навчання учня (мінімалізація стресових ситуацій, адекватність поставлених вимог, методів та засобів навчання дітей і виховання); забезпечення оптимальної організації освітнього процесу (за віком, статтю, індивідуальними особливостями та правилами гігієни тощо); повноцінний та раціонально організований руховий режим [1].

Впровадження здоров'ярозвиваючих та здоров'язберігаючих освітніх технологій включає в себе використання як медичних технологій (медико-гігієнічних, фізкультурних, оздоровчих), так і соціально-адаптованих, екотехнологій, що сприяють зміцненню здоров'я та безпеці життєдіяльності [2, 3].

Поняття «здоров'язберігаючі технології» об'єднує всі напрямки діяльності освітньої установи з навчання, збереження та покращення здоров'я учасників освітнього процесу. Здоров'язберігаючі освітні технології поділяються на такі основні групи: організаційно-педагогічні (регламентують структуру освітнього процесу, сприяють уникненню шкідливих для здоров'я ситуацій та ін.); психолого-педагогічні (включають в себе безпосередньо діяльність вчителя під час освітнього процесу); навчальні (забезпечуються програмами формування культури здоров'я, навчання здоровому способу життя, запобігання виникненню шкідливих звичок, хвороб, включають позакласні заняття, роботу з батьками тощо).

Виділяють наступні види оздоровчих хвилин на уроках біології та основ здоров'я: заняття на свіжому повітрі (людині потрібно перебувати на свіжому повітрі понад 2-3 години на добу; заняття на свіжому повітрі будуть досить корисними для зміцнення здоров'я); дихальна гімнастика та фізкультхвилинки (хвилини оздоровлення на заняттях слід поєднувати з фізичними вправами на поставу, вправами для очей, рук, шиї, ніг; вправи краще виконувати під музику; ця методика допомагає зняти втому учня та відновити рівновагу); використання мультимедійних засобів (презентації Power Point, розвиваючі предметні комп'ютерні ігри, відеоролики, фотографії тощо); пальчикова гімнастика (прості рухи рук можуть допомогти зняти напругу всього тіла, а власне з рук, розслабити губи, що допомагає покращити).

Здоров'язберігаючі технології також сприяють навчанню дітей знаходитися в соціумі без конфліктів, розширювати власні можливості, захищати себе та піклуватися про здоров'я інших. Ці технології прищеплюють дітям принципи здорового способу життя та підвищують їхню мотивацію до навчання. Основне завдання учасників освітнього процесу на даному етапі – збереження та зміцнення здоров'я дітей, виховання позитивного мислення та мотивацією до здорового способу життя у вчителів, учнів та батьків.

Список використаних джерел

1. Мехед О. Б., Рябченко С. В., Жара Г. І. Аналіз факторів, що впливають на формування здорового способу життя молоді. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. Серія «Педагогічні науки». 2019. №3 (159). С. 262–267.
2. Psychological and pedagogical determinants of the students' healthy lifestyle formation by means of health and fitness activities / G. Griban, M. Myroshnychenko, P. Tkachenko, et al. *Wiadomości Lekarskie*. 2021. 74 (5). P. 1074–1078. doi: 10.36740/WLek202105105.
3. The influence of the teacher's social and pedagogical activities on the health-promoting competence of youth / Nosko M., Mekhed O., Ryabchenko S., et al. *International Journal of Applied Exercise Physiology*. 2020. 9(9). P. 18–28.

Мішустіна В. С.

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЯК РІЗНОВИД ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я

Соціально-педагогічна діяльність (СПД) – це один із видів професійної діяльності педагога, що полягає в забезпеченні цілеспрямованої соціалізації молоді освітньо-виховними засобами, а також у створенні сприятливих умов для всебічного розвитку, саморозвитку та самореалізації особистості [2]. Вірно організована соціально-педагогічна діяльність забезпечує орієнтацію на особистість, індивідуальність людини, за необхідності надання їй комплексної соціально-психолого-педагогічної допомоги у вирішенні особистісних проблем, усвідомленні себе творцем власного життя [3].

Соціально-педагогічна робота, як різновид професійної діяльності вчителя, зокрема біології та основ здоров'я своїм підґрунтям має гуманістичний та компетентнісний підходи. Зупинимось докладніше на них. Гуманістичний підхід складає підґрунтя загальнолюдської культури і забезпечується основними фундаментальними явищами соціальної структури. Такий підхід зумовлює перехід від авторитарно-дисциплінарної системи освіти на особистісно-орієнтовану, основними ознаками якої є індивідуалізація складових, сприяння забезпеченню умов для ефективного саморозвитку і самовдосконалення особистості школяра, допомогу у здійсненні відповідного визначення власних можливостей та життєвих цілей. Впровадження компетентнісного підходу передбачає свідоме формування у здобувачів освіти практичних умінь, сприяння залученню до системи соціальних взаємовідносин, що мають підґрунтям розвиток здібностей учнів, включають їх підготовку до вибору майбутнього життєвого шляху; включає оволодіння школярами уміннями самостійно здійснювати свої життєві плани, мати власну усвідомлену громадянську і моральну позицію та вміння її обґрунтовано відстоювати [1].

Соціально-педагогічна діяльність вчителя біології та основ здоров'я, окрім вищезазначеного, має на меті популяризацію здорового способу життя, та повинна забезпечувати формування мотивації до підтримання здоров'я власного та представників різних верств населення на різних рівнях, що у свою чергу означає залучення до вирішення цієї проблеми не лише галузі охорони здоров'я, але й освіти, культури, представників сфери соціальної роботи тощо [3].